

Raadsvoorstel

Raadsvergadering : 23-04-2020

Agendapunt :

Commissie : Ruimte

Portefeuillehouder : M.J.L. van Zon

Onderwerp : Beleidsplan openbare verlichting 2020-2029

Voorgesteld besluit

1. Het beleidsplan Openbare Verlichting 2017-2020, vastgesteld d.d. 06-10-2016, in te trekken;
2. Het beleidsplan Openbare Verlichting 2020-2029 vast te stellen;
3. Te besluiten dat de besluiten onder 1 en 2 in werking treden de dag na bekendmaking daarvan in het gemeenteblad.

Aanleiding en context

Het beleidsplan openbare verlichting 2017-2020 geldt tot 2020. In 2016 werd het geldende plan uit 2011 geactualiseerd naar aanleiding van de fusie tussen Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer. Nu wordt een vernieuwd plan aan u aangeboden.

Financieel gezien past het nieuwe plan in de Begroting 2020.

Argumenten

In het huidige beleidsplan openbare verlichting 2017-2020 is vastgelegd hoe wordt omgegaan met de aanleg, het beheer, het onderhoud en de vervangingsfilosofie van de openbare verlichting. De functie van de openbare verlichting is daarbij onderverdeeld in verkeersveiligheid, sociale veiligheid en esthetica. Verkeersveiligheid en sociale veiligheid zijn maatgevend. Als visie is geformuleerd om daar waar verlichting noodzakelijk en/of wenselijk is deze energiezuinig, milieu-ontziend en duurzaam te beheren. Afgestemd op de behoefte en tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten door gebruik te maken van materialen die aan deze eisen voldoen. Uitvoering van het beleidsplan 2017-2020 heeft veel besparing opgeleverd en bijgedragen aan de verduurzaming.

Samenvattend zijn de volgende doelen uit het vorige beleidsplan reeds behaald:

- Alle kasten zijn omgebouwd naar slimme kasten (eis 40% volgens energieakkoord);
- In 2019 is 57% van de verlichting energiezuinig (eis 40% volgens energieakkoord);
- De energiebesparing t.o.v. 2013 is ruim 18% (eis 20% volgens energieakkoord).

Met dit nieuwe beleidsplan openbare verlichting 2020-2029 wordt nogmaals een flinke stap vooruit gezet op het gebied van duurzaamheid en het 'verslimmen' van de installaties. Zo is LED verlichting niet meer weg te denken en levert de verlichting door moderne dim- en aansturingstechnieken een grotere bijdrage aan de energiebesparing. 'Smart lighting' wordt toegepast als onderdeel van de 'smart city' die Alkmaar wil zijn.

Het beleidsplan geeft inzicht in de benodigde inspanningen en geeft aan welke financiële middelen nodig zijn om de doelstellingen, zoals benoemd in het energieakkoord, te realiseren.

Het credo van dit beleidsplan is: *Duurzame, slimme en doelmatige verlichting. Verlicht alleen op locaties waar dit nodig is en op momenten wanneer dit nodig is oftewel: Licht op maat.*

Beoogd effect / wat willen we bereiken

Het primaire doel van dit plan is om sturing te geven aan het goed functioneren van de openbare verlichting, zodanig dat deze bij duisternis bijdraagt aan de sociale veiligheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid van de buitenruimte in de gemeente Alkmaar.

De algemene voorwaarden voor de fysieke en lichttechnische kwaliteit van de openbare verlichtingsinstallatie zijn beschreven in de Algemene Voorwaarden Openbare Verlichting 2019 (AVOV). Deze zijn in samenwerking met Heerhugowaard en Langedijk opgesteld. In januari 2017 is de Nederlandse Praktijk Richtlijn Openbare Verlichting (NPR13201-1) uitgebracht door de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV). In de NPR13201-1 is beschreven welke verlichtingskwaliteit nodig is om verkeersveiligheid en sociale veiligheid te bereiken. Onder verlichtingskwaliteit wordt lichtsterkte, lichthoeveelheid en lichtspreiding verstaan. Deze kwaliteitsaspecten worden in de NPR13201-1 afgestemd op zaken als gebruiksintensiteit en wegprofielen. Gemeente Alkmaar kiest voor doelmatig en duurzaam verlichten.

De openbare verlichting in de gemeente Alkmaar moet veilig, heel en schoon zijn en werken op de momenten dat dit nodig is. Het uitgangspunt is om zoveel mogelijk te kiezen voor standaard materialen. Standaard materialen voldoen aan de gewenste functionaliteit, dragen bij aan de leefbaarheid en beschikken over een goede prijs-kwaliteitverhouding.

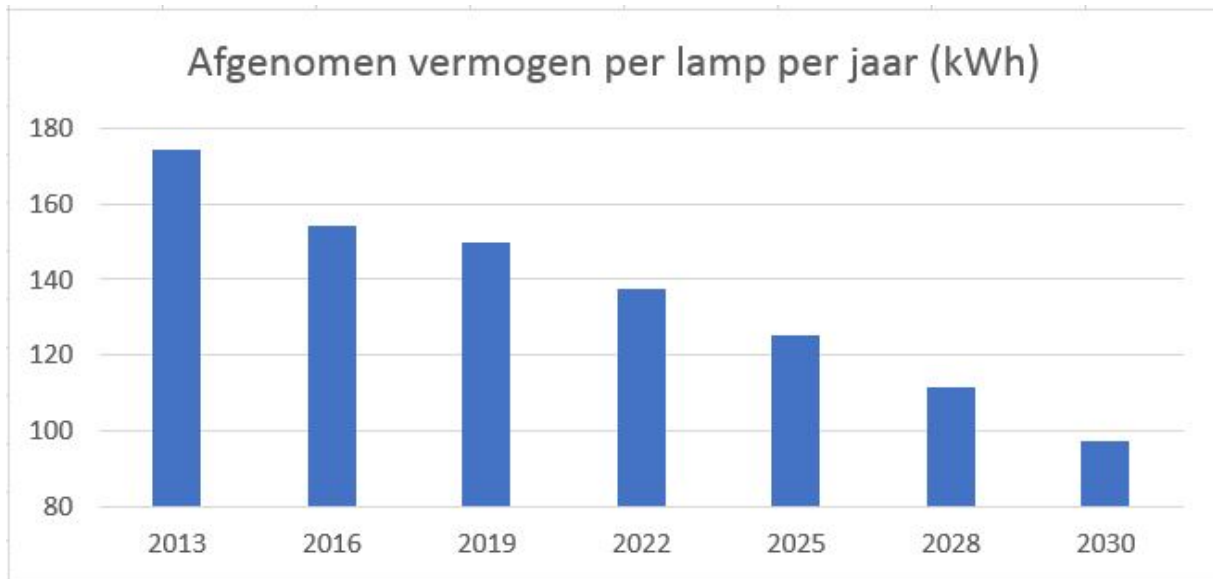
Op de OV-overzichtkaart in het plan staat per straat aangegeven welke mast-armatuur combinaties worden toegepast. Met het oog op verkeersveiligheid en een specifiek gewenst straatbeeld worden op bepaalde locaties masten en armaturen gebruikt die afwijken van de standaard. De afwijkingen zijn met arcering weergegeven op de kaart.

Daarnaast speelt duurzaamheid een prominente rol. Het is de meetlat waaraan het dagelijks beheer en de toekomstige investeringen van de openbare verlichting in de gemeente Alkmaar worden afgemeten. Realiseren van duurzaamheidsdoelstellingen is een belangrijke ambitie van dit plan. Voor intelligente en duurzame openbare verlichting zetten we nu en in de toekomst in op 'Smart Lighting' (onderdeel van Smart City), ketensamenwerking en circulariteit. Als onderdeel van het Smart City concept zal onderzoek worden gedaan naar multifunctioneel gebruik van lichtmasten.

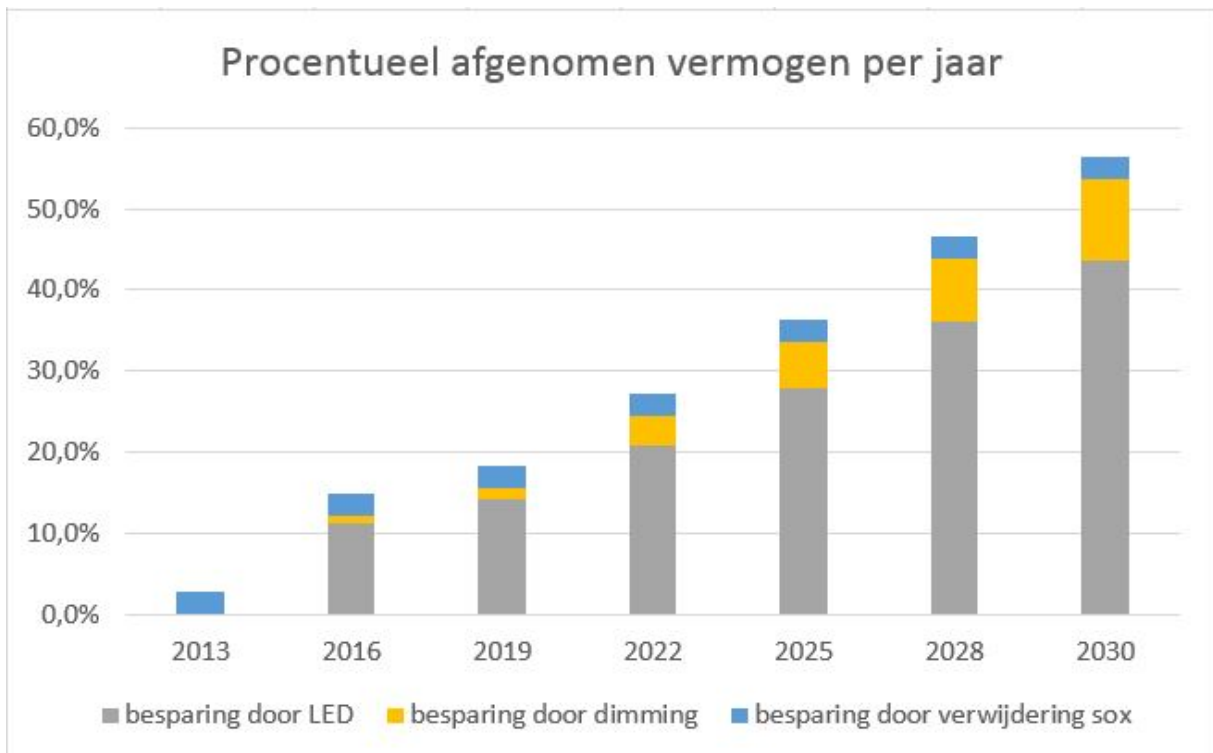
Gemeente Alkmaar heeft de afgelopen beleidsperiode al flink bespaard op het energieverbruik van de openbare verlichting en verkeersinstallaties. Hiermee zijn een aantal doelen uit het door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in 2013 opgestelde energieakkoord al gehaald. De energiedoelstelling die Alkmaar zich voor de komende periode voor de openbare verlichting stelt is:

- Minimaal 50% energiebesparing in 2030 ten opzichte van 2013.

De eerste grafiek toont de gerealiseerde afname, van het energieverbruik per lamp, tot en met 2019. Grafiek 2 geeft de gerealiseerde energiebesparing tot en met 2019 weer. In beide grafieken is ook de ambitie tot en met 2030 weergegeven.

Tabel 1 Afgenomen vermogen per lamp per jaar. Periode 2020-2030 is de ambitie

Tabel 2 In 2019 is het doel (15% besparing in 2020) al bijna gehaald (14,1 %). Periode 2020-2030 is de ambitie

Dankzij de moderne aansturing van de verlichting met slim energiemanagement kunnen we energie besparen.

Stadswerk072 koopt 100% groene stroom in door gebruik te maken van het contract van gemeente Alkmaar met HVC.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Over de totstandkoming van het plan vindt geen participatie plaats.

Uit de jaarlijks gehouden monitor burgertevredenheid blijkt dat ruim driekwart van de respondenten (zeer) tevreden is over de openbare verlichting.

Overige relevante informatie / financiële en juridische risico's

De verlichtingsinstallatie, inclusief de kasten en kabels, is voor 90% in bezit van de gemeente Alkmaar en voor 10% van de netbeheerder Liander. Het elektriciteitsnet, inclusief bijbehorende schakelkasten, vertegenwoordigt 58% van de investeringswaarde van de openbare verlichtingsinstallatie. Het grootste deel van de ondergrondse installatie (kabels) is eigendom van de gemeente Alkmaar. Dit betekent dat de gemeente zelf verantwoordelijk is voor de netinvesteringen en voor het beheer en onderhoud hiervan. De gemeente is hierdoor voor wat betreft de performance bij storingen en mutaties aan het elektriciteitsnet slechts in beperkte mate afhankelijk van Liander.

In de voormalige gemeenten Graft-De Rijp en Schermer worden in de komende tien jaar ook zoveel mogelijk eigen netten aangelegd. De elektriciteitsnetten in het voormalige gebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) blijven eigendom van Liander. Door de grote afstanden zijn de investeringen voor het vervangen van de kabelnetten extreem hoog.

Financiële aspecten / wat mag het kosten

De benodigde budgetten en investeringskredieten zijn verwerkt in de Begroting 2020.

Voor de planperiode 2020-2024 en 2025–2029 zijn de onderstaande budgetten voor het beheer en onderhoud nodig.

- Exploitatielasten 2020-2024 € 1.450.379
- Exploitatielasten 2025-2029 € 1.395.455

Door de ombouw naar LED verlichting zullen de jaarlijkse kosten voor het onderhoud vanaf 2025 afnemen. Enerzijds vanwege de energiezuinigheid en anderzijds vanwege de verwachte afname van het aantal storingen. Daartegenover wordt vanaf 2020 een stijging van energietarieven verwacht. In de begroting is rekening gehouden met een verhoging van 10%.

Voor de planperiode 2020–2029 is, per jaar, een krediet van € 928.748 benodigd voor de verwachte vervangingsinvesteringen. Onderstaande tabel geeft weer uit welke onderdelen het budget is opgebouwd. Hierbij geldt dat de budgetverdeling per onderdeel kan veranderen, afhankelijk van het jaarlijkse uitvoeringsplan. Het totaal per jaar blijft gelijk. Ten opzichte van voorgaande jaren is er geen extra budget benodigd.

Investeringen per jaar	2020-2029
Kabelsanering en vervanging	€ 260.000
Vervanging masten	€ 200.000

Vervanging armaturen	€ 338.600
Vervanging en ombouw voedingskasten	€ 100.000
Projectvoorbereiding	€ 30.148
Totaal	€ 928.748

Vervolg en communicatie

Het beheer, onderhoud en de vervangingsinvesteringen zijn opgedragen aan Stadswerk072 middels de Dienstverleningsovereenkomst. Stadswerk072 krijgt jaarlijks een opdracht. Relevante beleidsmatige danwel financiële afwijkingen worden u gemeld in de bestuursrapportage.

De duurzaamheidsdoelstellingen zijn apart vermeld in de Begroting. Relevante beleidsmatige danwel financiële afwijkingen worden u gemeld in de bestuursrapportage.

Bijlagen

1. Beleidsplan openbare verlichting 2020-2029

Burgemeester en wethouders van Alkmaar,

P.M. Bruinooge, burgemeester

W. van Twuijver, secretaris

Collegevergadering : **20-03-2020**

Raadsbesluit

Nr.

De raad van de gemeente Alkmaar;

Gelet op het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d. **20-03-2020**;

Gelet op het advies van de commissie : Ruimte;

B e s l u i t

1. Het beleidsplan Openbare Verlichting 2017-2020, vastgesteld d.d. 06-10-2016, in te trekken;
2. Het beleidsplan Openbare Verlichting 2020-2029 vast te stellen;
3. Te besluiten dat de besluiten onder 1 en 2 in werking treden de dag na bekendmaking daarvan in het gemeenteblad.

Alkmaar, **23-04-2020**;

De raad voornoemd,

P.M. Bruinooge, voorzitter

F.A.J.M. van Beek, griffier